

ІСТОРІЯ ОБЛІКУ З ПРАІСТОРИЧНИХ ЧАСІВ ДО СЬОГОДЕННЯ

(Рецензія на навчальний посібник професора Ф.Ф.Бутинця
"Історія бухгалтерського обліку":

В 2-х ч. - 2-ге вид., доп. і перероб. - Житомир, 2001.)

Видання доктором економічних наук, професором Ф.Бутинцем навчального посібника "Історія бухгалтерського обліку" є знаковою подією в розвитку вітчизняної облікової науки, адже вперше в Україні вийшла така ґрунтовна із всебічною систематизацією книга про закономірності, історію розвитку бухгалтерського обліку та про провідних вітчизняних і зарубіжних фахівців галузевої науки.

Видання такого оригінального навчального посібника відбулось завдяки широкому й цілеспрямованому застосуванню комп'ютерної техніки із використанням матеріалів, накопичених в унікальній автоматизованій базі даних, створеній впродовж останніх років колективом кафедри обліку і аудиту Житомирського інженерно-технологічного інституту, який очолює професор Ф.Бутинець.

Це вже друге (перше побачило світ у 1998 - 1999 рр.) видання, значно доповнене та перероблене. Міністерство освіти і науки України рекомендувало його як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, що навчаються за освітньо-професійною програмою підготовки бакалаврів з економіки по спеціальності "Облік і аудит".

Навчальний посібник складається з двох частин. У першій частині автор викладає історичні аспекти розвитку бухгалтерського обліку, а в другій - подає біографії, події, факти з життя 341 видатного діяча минулого і сучасного, талановитих бухгалтерів України та світу.

Перша частина має десять розділів, де визначено періоди розвитку бухгалтерського обліку, описано процес формування обліку як науки, відображено розвиток бухгалтерського обліку в Росії до 1917 р., Радянському Союзі (1917 - 1991 рр.) та сучасній Росії з 1992 р., країнах світу (XX ст.), в Україні (з праісторичних часів до наших днів), згадано про основні наукові видання з бухгалтерського обліку в Росії та Україні за кілька останніх століть, розкрито суть найвідоміших у світі облікових теорій та простежено за історичними віхами розвитку світових національних бухгалтерських шкіл, описано особливості комерційної освіти, відображено процес становлення професійних бухгалтерських організацій в різних країнах світу та визначено місце сучасного бухгалтера серед інших професій, окреслено порядок підготовки бухгалтерських кадрів.

Друга частина включає п'ять розділів.

У **першому розділі** подано інформацію про 117 видатних вчених - бухгалтерів і практиків світової ваги, таких як Л. Пачолі, Г. Емерсон, Ч. Гаррісон, Є.Д. Джонс, Я. Імпін, І. Шер та ін.

У **другому розділі** йдеться про українських вчених, причетних до творення національного обличчя сучасної вітчизняної облікової науки. Серед них читач знайде імена найбільш відомих вітчизняних вчених: І. Бебехи, М. Білухи, Ф. Бутинця, Б. Валуєва, Б. Гайдуцького, О. Галкіна, А. Герасимовича, С. Голова, З. Гуцайлюка, М. Дем'яненка, І. Каракоза, Г. Кирейцева, М. Кузьмального, А. Кузьмінського, В. Линника, Б. Литвина, Ю. Литвина, Є. Мниха, П. Німчинова, М. Пушкаря, В. Сопка, Л. Сука, М. Чумаченка, В. Швеця та ін. Кожен із них є представником однієї із шести, як ми вважаємо, основних наукових шкіл з бухгалтерського обліку: київської, тернопільської, львівської, одеської, житомирської, харківської.

У **третьому розділі** розповідається про життя та наукові здобутки російських вчених як кращих представників облікової наукової думки Росії у XVII - XX ст. У цьому розділі читачі ознайомляться із представниками російської дореволюційної наукової школи (К. Арнольд, Г. Бахчисарайцев, А. Болотов та ін.), російської радянської наукової школи (І. Баканов, А. Маргуліс, О. Палій), а також сучасної (новітньої) російської наукової школи бухгалтерського обліку (С. Бичкова, Ю. Данилевський, В. Ковальов).

У **четвертому розділі** висвітлено творчі здобутки білоруських вчених і практиків, таких як І. Басма-ров, І. Бєлий, Г. Гринман та ін.

У **п'ятому розділі** представлені провідні вчені з інших республік колишнього Радянського Союзу: Казахстану, Молдови, Литви, Латвії, Грузії, Азербайджану.

Оцінюючи видання навчального посібника Ф.Ф.Бутинця "Історія бухгалтерського обліку" (у двох частинах) загалом, зазначимо, що нині це найбільш узагальнене та систематизоване (хрестоматійне) видання в Україні (обсяг 1024 сторінки) із навчальної дисципліни "Історія розвитку бухгалтерського обліку". Звичайно, як і будь-яке видання, воно не позбавлене певних помилок і неточностей, але попри все це велика заслуга доктора економічних наук, професора Ф.Ф.Бутинця у тому, що він зумів розпочати (в середині 90-х років) і успішно завершити (в минулому році) свою фундаментальну працю з історії бухгалтерського обліку.

Василь ДЕРІЙ, професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту в сільському господарстві Тернопільської академії народного господарства